

STRATEGIJA RAZVOJA

UNIVERZITETA CRNE GORE

2019-2024.

Uvaženi članovi akademske zajednice,

Sa zadovoljstvom Vam predstavljamo prvu sveobuhvatnu Strategiju razvoja Univerziteta Crne Gore, kojom se definišu prioritetni pravci razvoja Univerziteta za period 2019-2024.godine.

Uvažavajući dugogodišnju i bogatu tradiciju našeg Univerziteta, u narednom periodu bićemo posvećeni jačanju konkurentnosti Univerziteta kao središta visokoobrazovnog, naučno-istraživačkog, kulturno-umjetničkog i inovativnog stvaralaštva u cilju osiguranja prosperiteta crnogorskog društva i države.

Izrada Strategije obuhvatila je detaljnu analizu svih aspekata funkcionisanja Univerziteta i njegovih razvojnih potencijala i prioriteta, što je rezultiralo formulisanjem strateških pravaca razvoja i ciljeva sa akcionim planovima i ključnim indikatorima praćenja njihove implementacije i evaluacije. Analiza trenutnog stanja sadržana je u dokumentima Samoevaluacioni izvještaj i Follow up Evaluacioni izvještaj Programa institucionalne evaluacije Evropske asocijacije univerziteta (IEP EUA) iz 2018.godine, koji su predstavljali polaznu osnovu za formulisanje Strategije razvoja Univerziteta Crne Gore. Ostali dokumenti koji su uzeti u obzir prilikom definisanja strateških pravaca razvoja su nacionalne strategije razvoja visokog obrazovanja u Crnoj Gori 2016–2020, naučno-istraživačke djelatnosti 2017-2021.i pametne specijalizacije 2019-2024, strateški dokumenti Evropskog prostora visokog obrazovanja (European Higher Education Area, EHEA), Evropskog istraživačkog prostora (European Research Area, ERA), itd.

Strateški pravci razvoja definisani su u skladu sa dominantnom orientacijom na prioritetne oblasti: Nastavni proces, Nauka i istraživanje, Međunarodna saradnja, Univerzitet i okruženje i Organizacija i resursi.

Prateći svjetske trendove u domenu visokoobrazovnih sadržaja, tehnologija i metodologije nastavnog procesa, Univerzitet Crne Gore će kontinuirano raditi na kvalitetu i inoviranju nastavnog procesa, odnosno razvoju savremenih studijskih programa sa tržišnoprimjenjivim i međunarodnouporedivim ishodima učenja. Interdisciplinarnost i internacionalizacija studijskih programa, kao i popularizacija studija iz prioritetnih oblasti, predstavljaju ključne poluge uspješnog pozicioniranja našeg Univerziteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Univerzitet Crne Gore predstavlja vodeću naučno-istraživačku instituciju u zemlji, ali potrebno je i dalje raditi na jačanju istraživačkih kapaciteta kroz: definisanje naučno-istraživačkog profila i prioriteta, kreiranje interdisciplinarnih centara izvrsnosti, intenziviranje inovativne aktivnosti, unapređenje izvrsnosti rezultata istraživačkog rada, unapređenje kvaliteta naučnih publikacija, stvaranje uslova za perspektivne akademske karijere mladog istraživačkog kadra i uspostavljanje finansijskih mehanizama koji će obezbijediti kontinuitet finansiranja istraživačkih grupa i održivost rezultata projekata.

U domenu međunarodne saradnje, Univerzitet Crne Gore će intenzivirati aktivnosti na povezivanju sa renomiranim visokoobrazovnim institucijama i asocijacijama, kao i sa brojnim evropskim i svjetskim univerzitetima, kroz povećanje broja bilateralnih sporazuma i programa međunarodne kreditne mobilnosti. Poseban naglasak se stavlja na kvalitetnu participaciju u međunarodnim projektima i programima, u cilju promocije i afirmacije naučno-istraživačkih kapaciteta Univerziteta u Evropskom istraživačkom prostoru.

Kao jedna od centralnih institucija crnogorske nauke, kulture i umjetnosti, Univerzitet Crne Gore će raditi na jačanju veza sa privrednim, društvenim i međunarodnim okruženjem, kroz produktivnu saradnju sa biznis i javnim sektorom, kao i kroz aktivno uključivanje naučne dijaspore i alumni udruženja u zajedničke projekte i aktivnosti na promovisanju intelektualnog kapitala, kulture nacionalnog identiteta i održivog razvoja Crne Gore.

Univerzitet Crne Gore će kontinuirano raditi na dinamiziranju i usklađivanju razvoja svih organizacionih jedinica u cilju modernizacije i optimizacije infrastrukturnih kapaciteta, integracije istraživačkih resursa, digitalizacije nastavnih i administrativnih sistema, unapređenja sistema studentske podrške, revitalizacije kadrovske politike i promocije kulture akademskog integriteta. Finansijska održivost podrazumijeva veću budžetsku podršku, ali intenziviranje projektnih (EU fondovi) i tržišnih aktivnosti Univerziteta Crne Gore.

Dugujemo zahvalnost koordinacionom odboru, radnim timovima, međunarodnim ekspertima i predstavnicima privrednog i javnog sektora na profesionalnom zalaganju i stručnom doprinosu u izradi Strategije razvoja Univerziteta Crne Gore.

Duboko sam uvjeren da će nam naše strateške smjernice i ambicije omogućiti da međunarodno afirmišemo i promovišemo Univerzitet Crne Gore u Evropskom prostoru visokog obrazovanja i Evropskom istraživačkom prostoru.

Ovo je naš plan ... naša budućnost !

Rektor

Prof. dr Danilo Nikolić

MISIJA I VIZIJA

FAKULTETA LIKOVNIH UMJETNOSTI

Misija

Misija Fakulteta likovnih umjetnosti na Cetinju je obezbjeđivanje visokih standarda kvaliteta obrazovnog, umjetničkog, naučno-istraživačkog i stručnog rada, kroz stalno unapređivanje prostornih, kadrovskih i materijalnih kapaciteta. Unapređujući postojeće i afirmišući nove umjetničke studijske programe, razvijajući međunarodnu saradnju i mobilnost studenata i nastavnika. Fakultet se kontinuirano usklađuje sa savremenim tendencijama u umjetničkom obrazovanju i praksi. U podsticajnom radnom okruženju njeguje se kreativnost, inovativnost, umjetničko-istraživačka i edukativna izvrsnost, povjerenje, međusobno uvažavanje i posvećenost umjetničkom radu. Aktivnostima i rezultatima nasvim poljima svoga djelovanja, Fakultet daje dragocjen doprinos kulturnom i sveukupnom razvoju crnogorskog društva.

Vizija

Fakultet likovnih umjetnosti vodeća je ustanova visokog obrazovanja u Crnoj Gori u oblasti likovnih umjetnosti i dizajna, središte umjetničkog istraživanja i jezgro kreativnih ideja, te je kao takva poželjno mjesto studiranja crnogorskih i inostranih studenata i prepoznat partner u okviru jedinstvenog evropskog obrazovnog prostora.

STRATEŠKI PRAVCI RAZVOJA FAKULTETA LIKOVNIH UMJETNOSTI

I. NASTAVNI PROCES

Savremene potrebe tržišta rada, trendovi globalizacije i digitalizacije i pametni rast zahtijevaju opšta i posebna znanja, vještine i kompetencije, odnosno neophodnost njihove dinamične i efikasne implementacije u nastavne planove i programe. Univerzitet Crne Gore će se prioritetno angažovati na razvoju i realizaciji kvalitetnih i inovativnih studija sa međunarodno uporedivim i tržišno primjenjivim ishodima učenja. Razvoj programa cjeloživotnog učenja, e-učenja i primjena inovativnih metoda učenja, imaju za cilj konstantnu tržišnu adaptaciju i stručno usavršavanje studenata i nastavnog kadra. Pored edukacije iz domena savremenih obrazovnih sadržaja, posebna pažnja će se posvetiti promociji i očuvanju akademskog integriteta. Interdisciplinarnost i internacionalizacija studijskih programa, kao i popularizacija studija prioritetnih oblasti (STEM i S3) predstavljaju ključne poluge uspješnog pozicioniranja Univerziteta Crne Gore u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Cilj. I.1.Fakultet likovnih umjetnosti kreira studijske programe na osnovnim i poslijediplomskim magistarskim studijama, sa jasno definisanim međunarodnim ishodima učenja u Evropskom prostoru visokog obrazovanja, prilagođene savremenim potrebama društva i tržišta rada.					
Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
A_I.1.1 Analiza uspješnosti studijskih programsa prijedlogom unapredjenja strukture i kvaliteta studijskih programsa / modula (opterećenje studenata, način ispitivanja i ocjenjivanja, organizacija nastave, ishodi učenja)	<ul style="list-style-type: none"> – Godišnja samoevaluacija-Završna godišnja izložba FLU; – Samoevaluacije prethodnog akreditovanog ciklusa Osnovne studije (tokom 2021) Master studije (tokom 2024) – Prijedlog za unaprijeđenje strukture Studijskih programa / Modula (najmanje 1 tokom implementacije strategije); – Usvojene izmjenene sadržaje i strukture Studijskih programa / Modula (najmanje 1 tokom implementacije strategije); – Prijedlog izmjena strukture predmetnih kurikulum (najmanje 2 puta tokom implementacije strategije); – Usvojene izmjenene strukture predmetnih kurikulum (najmanje 2 puta tokom implementacije strategije) 	– FLU Cetinje	<ul style="list-style-type: none"> – Dekanski kolegijum, – Komisija za unapređenje kvaliteta – Vijeće FLU – Studentski parlament FLU 	<ul style="list-style-type: none"> – Kontinuirano, do kraja 2024. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nedovoljno kapaciteta za samoevaluaciju
A_I.1.2 Analiza usklađenosti ishoda učenja studijskih programsa sa potrebama tržišta rada	<ul style="list-style-type: none"> – Održani okrugli stolovi i radionice na temu definisanja stručnih profilacija, znanja, kompetencija i vještina potrebnih za unapređenje nacionalnog kulturnog razvoja i razvoja tržišta rada po sektorima djelatnosti (najmanje jedan na godišnjem nivou); – Analiza tržišta rada u Crnoj Gori, na osnovu koje bi se uvidjela potreba za restrukturiranjem postojećih i eventualnim otvaranjem novih Studijskih programa / Modula, publikovanje analize (najmanje 1 tokom implementacije strategije); – Sprovođenje ankete sa alumnistima, publikovanje ankete (najmanje 1 tokom implementacije strategije); – Prilagođavanje upisne politike shodno analizi tj. potreba tržišta rada; 	<ul style="list-style-type: none"> – Zavod za zapošljavanje Crne Gore – Alumnisti 	<ul style="list-style-type: none"> – Dekanski kolegijum, – Komisija za unapređenje kvaliteta – Vijeće FLU – Studentski parlament FLU – Ministarstvo prosvjete, – Ministarstvo kulture – Privredna komora, 	<ul style="list-style-type: none"> – do 2022, 	

			- Zavod za zapošljavanje		
A_1.2.3 flu Definisanje upisnih pravila na osnovnim i master studijama u cilju privlačenja većeg broja i kvalitetnijih kandidata	- Izrađen predlog upisnih pravila na osnovnim i master studijama (staviti rok)	- UCG - FLU - Ostali umjetnički fakulteti UCG	- Senat UCG - Vijeće FLU - Uprava FLU - Kolegijum FLU	- do početka 2020/21.	- Nespremnost UCG da prepozna specifičnosti upisnih pravila na umjetničkim fakultetima

Cilj 2. Univerzitet Crne Gore razvija programe cjeloživotnog učenja, učenja na daljinu i inovativne metode nastave i učenja

Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
A_I. 2.1 Razvoj sistema i obuka nastavnog osoblja za uvođenje kombinovanih metoda nastave	- Razvijena platforma za kontuirano elektronsko praćenje rezultata praktičnog rada studenata - Portfolio; - Razvijen sistem virtuelne učionice kolaoborativnog učenja; - Obučeno minimum 40% nastavonog osoblja;	- UCG - CIS - Međunarodni projekti	- UCG - CIS - Uprava FLU - Kolegijum FLU - Kolegijumi SP	- Kontinuirano, do kraja 2024.	- Poteškoće prilikom akreditacije i formalnog prepoznavanja koncepta specijalizacije kao oblika cjeloživotnog učenja; - Nedovoljna saradnja sa privrednim sektorom i nedostatak komunikacije u vezi sa potrebama tržišta rada; - Nedovoljna finansijska sredstva, oprema i ljudski resursi za realizaciju sistema e-učenja.

Cilj 3. Univerzitet Crne Gore podstiče internacionalizaciju i interdisciplinarnost studijskih programa

Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
------------	-------------------------------	---------	-------------	---------	--------

A_I. 3.1 Formiranje predmetnih modula na engleskom jeziku	<ul style="list-style-type: none"> – Najmanje 5% predmeta koji se obavezno izvode na engleskom jeziku – Najmanje 30% pedavanja na jednom predmetu koji se po potrebi mogu izvoditi i na engleskom jeziku 	<ul style="list-style-type: none"> – UCG – FLU 	<ul style="list-style-type: none"> – Uprava FLU – Kolegijum FLU – Kolegijumi SP 	<ul style="list-style-type: none"> – do kraja 2020. – do kraja 2024. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nedovoljno znanje engleskog jezika za izvođenje nastave; – Nedovoljna zainteresovanost organizacionih jedinica za organizovanje zajedničkih studija sa partnerskim univerzitetima;
A_I. 3.2 Povezivanjesrodnih studijskih programau ciljupokretanjainterdisciplinarnih studija.	<ul style="list-style-type: none"> – Priprema za akreditovanje jednog interdisciplinarnog studijskog programa; 	<ul style="list-style-type: none"> – UCG – Međunarodni projekti – Ministarstvo nauke 	<ul style="list-style-type: none"> – UCG – FLU – Druge organizacione jedinice UCG 	<ul style="list-style-type: none"> – Kontinuirano, do kraja 2024. 	<ul style="list-style-type: none"> – Neadekvatan organizacioni okvir za upravljanje i implementaciju zajedničkih interdisciplinarnih studija. – Neadekvatan organizacioni okvir UCG za upravljanje i implementaciju interdisciplinarnih studija; – Nedovoljna zainteresovanost i ažurnost drugih organizacionih jedinica
A_I. 3.3 Pokretanje zajedničkih studijskih programa sa strateškim partnerima iz inostranstva	<ul style="list-style-type: none"> – Priprema za akreditovanje jednog <i>Twinning diploma</i> studijskog programa sa srodnim fakultetima iz regionala; 	<ul style="list-style-type: none"> – UCG – Međunarodni projekti 	<ul style="list-style-type: none"> – UCG – FLU – Partnerski fakulteti iz inostranstva 	<ul style="list-style-type: none"> – Kontinuirano, do kraja 2024. 	<ul style="list-style-type: none"> – Neadekvatan organizacioni okvir za upravljanje i implementaciju zajedničkih interdisciplinarnih studija. – Neadekvatan organizacioni okvir UCG za upravljanje i implementaciju interdisciplinarnih studija; – Nedovoljna zainteresovanost i ažurnost drugih organizacionih jedinica

Cilj 4. Univerzitet Crne Gore radi na jačanju akademskog integriteta

Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
A_I. 4.1 Promocija principa akademskog integriteta u okviru akademske zajednice	<ul style="list-style-type: none"> – Učešće predavača u kursevima u oblasti akademskog integriteta (održane najmanje 2 radionice za kompletan nastavni kader) – Osnove akademskog intergriteta implementirane u okviru kurikuluma za predmet na Master studijama - Metodologija izrade završnog rada 	<ul style="list-style-type: none"> – UCG – Međunarodni i nacionalni projekti – FLU 	<ul style="list-style-type: none"> – Uprava FLU – Kolegijum FLU – Komisija za Monitoring kvaliteta na poslijediplomski 	<ul style="list-style-type: none"> – Kontinuirano, do kraja 2024. – 2022/23 	<ul style="list-style-type: none"> – Nedovoljna zainteresovanost akademske zajednice za dodatno usavršavanje u oblasti akademskog

			m magistarskim studijama		integriteta; - nedostatak kapaciteta u okviru postojećeg nastavnog kadra.
--	--	--	--------------------------	--	---

Cilj 5. Povećanje broja studenata sa završenim studijama u prioritetnim oblastima na Univerzitetu Crne Gore

Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
A_I.5.1 Definisanje prioritetnih oblasti iz STEM i S3 područja	<ul style="list-style-type: none"> – Usvojen dokument o strateškim prioritetima iz STEM i S3 područja; – Usvojen prijedlog nove upisne politike na studijskim programima iz prioritetnih STEM i S3 područja; – Dopuna licence za studijske programe iz prioritetnih STEM i S3 područja; 	– Univerzitet Crne Gore;	<ul style="list-style-type: none"> – Rektorski kolegijum, – Dekani, – Centar za unapređenje kvaliteta, – Ministarstvo prosvjete, – Ministarstvo nauke; 	– Sredina 2020.	<ul style="list-style-type: none"> – Kriterijumi za identifikaciju prioritetnih nacionalnih oblasti nijesu u dovoljnoj mjeri utemeljeni na stvarnim potrebama; – Nedovoljna zainteresovanost srednjoškolske populacije za studije u prioritrenim oblastima;
A_I.5.2 Izrada smjernica za povećanje efikasnosti studiranja u okviru prioritetnih STEM i S3 područja.	<ul style="list-style-type: none"> – Usvojene smjernice za povećanje efikasnosti studiranja u okviru prioritetnih STEM i S3 područja; – Povećana efikasnost studiranja za 50% u okviru prioritetnih STEM i S3 područja. 	– Univerzitet Crne Gore.	<ul style="list-style-type: none"> – Rektorski kolegijum, – Centar za unapređenje kvaliteta, – Dekani, – Organizacione jedinice, – Senat. 	– Kontinuirano do 2024.	

II. NAUKA I ISTRAŽIVANJE

Umjetničko istraživački rad na polju umjetnosti je od ključnog značaja za dalje unaprjeđenje i razvoj ove oblasti. Poseban segment međunarodne saradnje, postojećih projekata i partnerstava fokusiran je na razvoj istraživačkog rada. FLU je već ostvario partnerstva na polju umjetničkog istraživačkog rada sa umjetničkim fakultetima zemelja EU. Naša vizija, u narednom petogodišnjem periodu, je da ponovo uspostavimo odnose između teritorija, podijelimo zajednički umjetničko istraživački proces koji će doprinjeti umeževanju i potaknuti kreativne napore malih talenata. Konkretni cilj ovih projekata je generisanje zajedničkih izložbi i publikacija, promovisanje i povećanje vidljivosti rada studenta i profesora u svrhu promocije internacionalizacije i multikulturalnog diskursa.

Cilj II.1 Jačanje istraživačkih kapaciteta na Univerzitetu Crne Gore

Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
------------	-------------------------------	---------	-------------	---------	--------

Cilj II.2 Prepoznatljivost Univerziteta Crne Gore u Evropskom istraživačkom prostoru

Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
A_II. 2.1 FLU Povećanje vidljivosti umjetničko-istraživačkog rada	<ul style="list-style-type: none"> – Razvijena web stranica namijenjena umjetničko-istraživačkim projektima; – Organizovanje jedne internacionalne umjetničko-istraživačke godišnje konferencije; – Objavljivanje minimum jedne istraživačke publikacije (zbornik radova, monografija); – Formiranje izdavačkog odbora FLU i koncipiranje izdavačke politike; 	<ul style="list-style-type: none"> – UCG – CIS – Nacionalni i međunarodni projekti – Privatno-javno partnerstvo – FLUID Dizajn forum 	<ul style="list-style-type: none"> – FLU – SP Grafički dizajn 	<ul style="list-style-type: none"> – do 2021. – Kontinuirano do 2024. – do 2024. – do 2021. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nedovljno stredstava za pripremu i razvoj web portala i publikacija; – Nedovoljno kapaciteta za objavljivanje umjetničko-istraživačkih radova

Cilj II.3. Unapređenje naučnih aktivnosti studenata na nivou master i doktorskih studija na Univerzitetu Crne Gore

Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
------------	-------------------------------	---------	-------------	---------	--------

A_II.3.1 flu Uvođenje pristupa učenja kroz istraživanje na nivou master studija.	<ul style="list-style-type: none"> – Reformisani kurikulumi na nivou master studija u cilju uključivanja komponente istraživanja od najmanje 10% opterećenja studenata; – Uvedeni posebni predmeti na nivou master studija koji se odnose na uključivanje studenata u akademске istraživačke projekte, ukupno 12 ECTS; – Organizovanje godišnje radionice posvećene umjetničko-istraživačkom radu; 	<ul style="list-style-type: none"> – UCG – FLU – Međunarodni projekti – FLUID Dizajn forum 	<ul style="list-style-type: none"> – Uprava FLU – Kolegijum FLU – Kolegijumi SP 	<ul style="list-style-type: none"> – Kontinuirano do 2024. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nedovoljno definisano polje umjetničkog u odnosu na naučno istraživanje i shodno tome kompatibilnost sa infrastrukturom za podršku od strane UCG
---	---	--	--	---	--

III MEĐUNARODNA SARADNJA

Akademска mobilност на FLU je jedan od glavnih prioriteta u procesu internacionalizacije. Važan segment razvojne strategije posvećen je internacionalizaciji i podsticanju mobilnosti studenata, nastavnog i administrativnog osoblja. FLU se uvijek mogao pohvaliti razvijenom međunarodnom saradnjom u smislu projekata, izložbi, gostovanja eminentnih predavača i umjetnika. Kao mjerljiv rezultat dosadašnjeg rada jeste činjenica da smo u proteklih par godina uspostavili saradnju sa 14 umjetničkih Fakulteta i Univerziteta iz Evropske unije. U okviru ovih partnerstava obezbijedili smo veliki broj stipendija za mobilnost kako studenata tako i nastavnog osoblja. Poseban akcenat je stavljen na mobilnost imajući u vidu benefite koje podrazumjeva a to je da umjetnici produciraju ili prezentuju sami svoj rad, eksperimentišu, inoviraju, sarađuju, upoznaju druge umetnike i grade/šire profesionalne mreže. Mogućnosti za pristup programima mobilnosti posebno su važne u manjim evropskim zemljama kao što je Crna Gora, gde umjetnici moraju biti mobilni da bi uspostavili mogućnost umrežavanja, komunikacije i otvaranja prema novoj publici i savremenim umjetničkim tokovima. Zbog toga vjerujemo da će veliko učešće studenta FLU u Erasmus programu mobilnosti i iskustva koja stiču na prestižnim umjetničkim univerzitetima u Evropi sigurno biti značajna za razvoj savremene umjetničke scene u Crnoj Gori. Naš cij je da svakom studentu koji upise FLU pružimo priliku da se usavršava u drugoj sredini. Takodje, raduje nas činjenica da smo Fakultet sa najvećim brojem stranih studenata u Crnoj Gori. Ovo je dokaz da je naš nastavni plan i sistem rada dobar i da ga treba nastaviti usavršavati. Da bi to ostvarili moramo konstantno raditi da unaprijedimo postojeće i pokretanemo nove saradnje, kako bi naš fakultet, Cetinje i naši studijski programi bili međunarodno pozicionirani i atraktivni za tu vrstu razmjene. U toku prethodnih godina sve je veći broj predavača, stručnog i vanakademskog osoblja FLU koje je koristilo programe mobilnosti što je odlična prilika za uspostavljanje profesionalnih kontakata na međunarodnom nivou kao i za prenošenje savremenih metoda poučavanja u nastavu likovne umjetnosti u našoj ustanovi. U narednom petogodišnjem periodu težićemo tome da međunarodna saradnja ne bude posao samo uprave fakulteta nego da postane sastavni dio posla svakog profesora, člana administrativnog osoblja, stučnih službi, studenta kako bi ideja internacionalizacije bila inkorporirana u svaki segment rada i funkcionalisanja FLU.

Cilj_III.1. Intenziviranje saradnje sa renomiranim visokoobrazovnim institucijama

Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
A_III.1.1 Intenziviranje saradnje sa renomiranim visokoobrazovnim institucijama kroz potpisivanje i realizaciju ugovora o bilateralnoj saradnji i mobilnosti;	<ul style="list-style-type: none"> – FLU nastavlja da razvija nova područja saradnje, gradi kvalitetna dugoročna partnerstva stvarajući listu renomiranih strateških partnerskih institucija. – Razvijen mehanizam praćenja implementacije sporazuma; – Redovno izvještavanje o implementaciji sporazuma; – Povećanje broja aktivnih bilateralnih sporazuma za najmanje 10% godišnje; – Povećanje broja sporazuma o kreditnoj mobilnosti za najmanje 10 % godišnje; 	<ul style="list-style-type: none"> – UCG – FLU 	<ul style="list-style-type: none"> – Centar za međunarodnu saradnju – Dekanski kolegijum – Dekan – Prodekan za međunarodnu saradnju; 	<ul style="list-style-type: none"> – Kontinuirano do 2024. 	<ul style="list-style-type: none"> – Neadekvatan broj predmetnih modula i/ili studijskih programa na engleskom jeziku; – Nedovoljna finansijska sredstva za realizaciju planiranih aktivnosti.

A_III.1.2 Intenziviranje saradnje sa renumiranim visokoobrazovnim institucijama kroz uključivanje u rad asocijacije;	<ul style="list-style-type: none"> - Povećanje broja asocijacija u kojima se aktivno učestvuje; 	<ul style="list-style-type: none"> - UCG - FLU 	<ul style="list-style-type: none"> - Centar za međunarodnu saradnju - Dekanski kolegijum; - Dekan; - Prodekan za međunarodnu saradnju; 	Kontinuirano do 2024.
A_III.1.3 Uspostavljanje šire podrške odlaznoj mobilnosti;	<ul style="list-style-type: none"> - Promocija programa mobilnosti na godišnjem nivou; - Obezbijedjen pravilan postupak pripreme deseminacije i selekcije svih odlaznih mobilnosti. - Unapređenje procedura u cilju lakše prohodnosti i priznavanja kreditne mobilnosti studenata; - Omogućiti svakom studentu FLU da jedan semestar provede na moblinosti u nekoj od partnerskih institucija u toku školovanja. - Dostizanje ukupnog broja studentske mobilnosti od 35% na godišnjem nivou. - Omogućiti svakom članu nastavnog i administrativnog osoblja da boravi na partnerskim institucijama u cilju nastave ili stručnog usavršavanja na godišnjem nivou. 	<ul style="list-style-type: none"> - UCG - FLU, - Međunarodni projekti; 	<ul style="list-style-type: none"> - Centar za međunarodnu saradnju; - Dekanski kolegijum, - Dekan - Prodekan za međunarodnu saradnju - Komisija za mobilnost 	Kontinuirano do 2024.
A_III.1.4 Uspostavljanje širepodrškedenaznoj mobilnosti.	<ul style="list-style-type: none"> - Obezbijediti odgovarajuću pripremu za podršku i praćenje svih dolaznih mobilnosti; - Povećanje broja predmeta koji se nude na Engleskom jeziku; - Organizovanje ljetnih škola i radionica sa učešćem inostranih studenta iz partnerskih institucija; - Broj dolaznih studenata na FLU izjednačen sa brojem odlaznih; - Broj dolaznog nastavnog, nenastavnog osoblja izjednačen sa brojem odlaznog. 	<ul style="list-style-type: none"> - UCG - FLU, - Međunarodni projekti; 	<ul style="list-style-type: none"> - Centar za međunarodnu saradnju; - Dekanski kolegijum; - Dekan; - Prodekan za međunarodnu saradnju, 	Kontinuirano do 2024.

Cilj_III.2. Međunarodna saradnja kao podrška internacionalizaciji obrazovanja, istraživanja i razvoja projektnih aktivnosti u domenu umjetnosti

Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
A_III.2.1 Uspostavljanje šire podrške za projektnе aktivnosti i programe međunarodne saradnje;	<ul style="list-style-type: none"> - Promovisanje umjetničkog istraživanja na godišnjem nivou; - Povećanje broja istraživačkih umjetničkih projekata sa partnerskim institucijama; - Povećanje broja umjetničkih izložbi, radionica koje su razvili učesnici mobilnosti u saradnji sa partnerskim institucijama; - Organizacija međunarodnih konferencija, simpozija, radionica, ljetnih kampova itd; 	<ul style="list-style-type: none"> - UCG - FLU, - Centar za umjetnička istraživanja Galerija 42; 	<ul style="list-style-type: none"> - Centar za međunarodnu saradnju; - Dekanski kolegijum, - Dekan - Prodekan za međunarodnu saradnju; - Nastavno osoblje 	Kontinuirano do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljna posvećenost nastavnog osoblja za učešće u projektnim aktivnostima uslijed preopterećenosti nastavnim obavezama; - Nedovoljna finansijska sredstva za realizaciju planiranih aktivnosti.

	<ul style="list-style-type: none"> – Pokretanje saradnje sa stranim partnerima na razvojnim i nastavnim projektima: npr komentorstva magistarskih teza, razmjena nastavnog materijala i sl.; – pokretanje zajedničkih studijskih programa, kao i aktivnosti koje vode do zajedničke diplome. 			
--	--	--	--	--

IV FAKULTET LIKOVNIH UMJETNOSTI I OKRUŽENJE

Fakultet likovnih umjetnosti je jezgro kulturno – umjetničkih aktivnosti u državi, koje, kroz razvoj aktivnosti usmjerenih na saradnju sa kulturnim, privrednim i javnim sektorom, konstantno teži snaženju svojih obrazovnih, umjetničko-istraživačkih i inovativnih potencijala. Pažljivom analizom savremene kulturno – umjetničke scene kao i analizom potreba tržišta rada, prilagođenom upisnom politikom, odnosno uključivanjem stručnjaka iz kulturnog, umjetničkog i javnog sektora, alumnista i predstavnika umjetničke dijaspore, Fakultet likovnih umjetnosti će se snažnije profilisati kao pokretačka snaga umjetnosti i inkubator umjetničkih ideja i inovacija u crnogorskom društvu. Sa svješću o odgovornosti, kao jedne od centralnih institucija crnogorske kulture i umjetnosti, Fakultet likovnih umjetnosti će kroz očuvanje crnogorskog identiteta, tradicije, kulture, nasljeđa, istorije i multikulturalizma, nastaviti da bude most koji povezuje tradiciju crnogorske umjetnosti sa novim vremenom.

Cilj IV.1 Jačanje saradnje sa privrednim i javnim sektorom					
Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
A_IV.1.1 Jačanje saradnje sa privrednim i javnim sektorom.	<ul style="list-style-type: none"> – Sklopljeni najmanje jedan memorandumi o saradnji sa institucijama iz privrednog, kulturnog i javnog sektora – Uključivanje predloga (modela) angažovanja stručnjaka iz kulturnog, umjetničkog i javnog sektora u nastavni proces u predloge izmjena nastavnih planova za sledeći akreditacioni period 	<ul style="list-style-type: none"> – Univerzitet Crne Gore, – Privredni i javni sektor. 	<ul style="list-style-type: none"> – Rektorski kolegijum, – Dekani/direktori, – Privredna komora, – Profesionalne komore i udruženja. 	<ul style="list-style-type: none"> – Kontinuirano do 2024. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nepostojanje modalitetata za finansiranje ovih aktivnosti kroz aktuelne propise UCG
Cilj IV.2 Podrška saradnje sa alumni asocijacijama i naučnom dijasporom					
A_IV.2.1 Aktivno uključivanje alumni udruženja i strukovnih udruženja u podršku razvoju FLU.	<ul style="list-style-type: none"> – Formirane asocijacije alumnista na nivou FLU; – Uključivanje pripadnika alumni udruženja prilikom: izrade strateških dokumenata, 	<ul style="list-style-type: none"> – Univerzitet Crne Gore, – Donacije od alumni udruženja. 	<ul style="list-style-type: none"> – Rektorski kolegijum, – Karijerni centar, – Dekani/direktori, – Organizacione jedinice. 	<ul style="list-style-type: none"> – Kontinuirano do 2024. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nerazvijenost mehanizama saradnje alumnista i naučne dijaspore sa Univerzitetom.

	<ul style="list-style-type: none"> – revizije postojećih i izrade novih studijskih programa – Pripreme i realizacije projekata; 				
--	---	--	--	--	--

Cilj IV.3 Podrška društvenom i kulturnom razvoju

Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
A_IV.3.1 Profilisanje FLU u javnosti kao značajnog nosioca kulturnih i umjetničkih aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> – Usvojena nova komunikaciona strategija FLU – Unapređenje PR aktivnosti FLU – Usvojena nova komunikaciona strategija Fakulteta; 	<ul style="list-style-type: none"> – Univerzitet Crne Gore, – Međunarodni i nacionalni projekti; 	<ul style="list-style-type: none"> – Rektorski kolegijum, – PR centar, – Organizacione jedinice, – Centar informacionog sistema; 	– Kraj 2020.	<ul style="list-style-type: none"> – Pretjerana politizacija kulturno-istorijske i identitetske problematike u crnogorskom društву; – Nedovoljno visok nivo motivisanosti studenata za pitanja održivog razvoja, kulture, istorije, identiteta i multikulturalizma.
A_IV.3.2 Podsticanje izučavanja, promovisanja i kritičke analize pitanja od značaja za nacionalni identitet	<ul style="list-style-type: none"> – Najmanje jedan naučni skup/okrugli sto godišnje koji se odnosi na izučavanje kulturno-istorijskog nasljeđa i crnogorskog identiteta; – Najmanje jedan prijavljen projekat godišnje Univerziteta i javnih institucija usmjeren na promociju i očuvanje nacionalnog identiteta i nasljeđa; – Uvedeni novi ili reformisani postojeći predmeti u okviru kojih se izučavaju pitanja od značaja za crnogorski identitet; 	<ul style="list-style-type: none"> – Univerzitet Crne Gore, – Međunarodni i nacionalni projekti; 	<ul style="list-style-type: none"> – Rektorski kolegijum, – Organizacione jedinice, – Ministarstvo kulture, – Ministarstvo prosvjete, – Akademija nauka i umjetnosti; 	Kontinuirano do 2024.	

V. ORGANIZACIJA I RESURSI

Kao jedan od najznačajnijih strateških ciljeva FLU je kontinuirano unapređenje prostornih, kadrovskih i materijalnih kapaciteta. U tom smislu Fakultet likovnih umjetnosti u narednom periodu očekuje preseljenje u novu zgradu. Ova zgrada pruža ogromne mogućnosti što se tiče prostornog kapaciteta ali i tehničku i savremeniju opremu neophodnu za nastavni proces i umjetničko istraživački rad. Veći prostorni kapacitet, opremljen savremenom tehnološkom opremom biće značajna podrška za budući rad studenata na svim studijskim programima i modulima. To je velika prilika, ali i odgovornost za sve nas da radimo na poboljšanju nastavnih metoda, mjerenu i unapređenju kvaliteta umjetničkog obrazovanja.

Cilj V1. Integracija i optimalno korišćenje svih univerzitetskih resursa u funkciji efikasnog obavljanja djelatnosti održivog razvoja Univerziteta					
Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
A_V.1.1 Adaptacija i rekonstrukcija postojeće infrastrukture i izgradnja novih objekata; Unapređenje infrastrukture	– Useljenje u novi objekat i uspostavljanje potpune funkcionalnosti svih aktivnosti u novom prostoru	– Univerzitet Crne Gore, – Vlada Crne Gore;	– Rektorat, – Dekani/direktori;	Kontinuirano do 2024.	– Nemogućnost da se ispunи cilj zbog nedostatka finansijskih sredstava. – Neadekvatan monitoring integracije resursa.
A_V.1.2 Integracija naučno-istraživačkih i umjetničko-istraživačkih resursa.	– Opredjeljivanje konkretnih infrastrukturnih i tehničkih resursa za integracione aktivnosti – Određivanje kordinacionog tijela za ove aktivnosti – Uspostavljanje aktivnosti na integraciji resursa sa najmanje jednom jedinicom UCG	– Univerzitet Crne Gore.	– Rektorat, – Dekani/direktori.	Kontinuirano do 2024.	
Cilj V2. Unapređenje kadrovske politike na Univerzitetu Crne Gore					
Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
A_V.2.1	– Izrada kratkoročne i dugoročne strategije kadrovske politike (2022)	– Univerzitet Crne Gore, – Vlada Crne Gore;	– Rektorat, – Dekani /direktori;	Kontinuirano do 2024.	– Nemogućnost ispunjenja cilja zbog nedostatka finansijskih sredstava;

Sistemsko praćenje potreba i upravljanje ljudskim resursima;	<ul style="list-style-type: none"> – Povećan broj saradnika u nastavi i tehničkih sradnika u skladu sa proširenjem strukture studijskih programa/modula 				<ul style="list-style-type: none"> – Nemogućnost ispunjenja cilja zbog nedostatka adekvatnog osoblja; – Neadekvatna obuka i razvoj ljudskih resursa; – Nedostatak odgovarajućih servisa/mehanizama za razvoj karijere.
---	--	--	--	--	---

Cilj V3. Unapređenje sistema podrške studentima

Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
A_V.3.1 Pružanje podrške studentima u cilju lakšeg zapošljavanja i pokretanja sopstvenog biznisa;	<ul style="list-style-type: none"> – Promocija manifestacija koje organizuje Univerzitet kao što su „Otvoreni dani“, „Summer job“ i sl. studentima svih studijskih programa – Organizacija dodatnih predavanja o načinima komercijalizacije umjetničkih proizvoda; 	<ul style="list-style-type: none"> – Univerzitet Crne Gore – FLU 	<ul style="list-style-type: none"> – Karijerni centar, – Studentski parlament; 	Kontinuirano do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> – Nedostatak odgovarajućih usluga za razvoj karijere; – Nedovoljna finansijska sredstva; – Nedovoljno zanimanje studenata za kulturne i sportske aktivnosti; – Nedovoljno zanimanje studenata za humanitarni rad i volontiranje.
A_V.3.2 Unapređenje kulturnih i sportskih aktivnosti studenata;	<ul style="list-style-type: none"> – Organizovanje godišnje izložbe svih studenata fakulteta i najmanje dvije grupne i/ili samostalne izložbe studenata na godišnjem nivou; – Organizacija predavanja i radionica sa gostujućim predavačima; – Organizacija studentskog festivala studenata Fakulteta likovnih umjetnosti; 	<ul style="list-style-type: none"> – Univerzitet Crne Gore; – FLU 	<ul style="list-style-type: none"> – Rektorat, – Dekani/direktori, – Studentski parlament; – Udruženje studenata Akademija Cetinje 	Kontinuirano do 2024.	
A_V.3.3 Pružanje podrške humanitarnim aktivnostima i volontiranju studenata.	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacija izložbe studenata i donacija cijelokupnog prihoda u humanitarne svrhe; – Pomоć studenata u osmišljavanju kreativnih sadržaja za sprovođenje humanitarnih akcija, kao dio predmetnih zadataka; 	<ul style="list-style-type: none"> – Univerzitet Crne Gore – FLU 	<ul style="list-style-type: none"> – Rektorat, – Studentski parlament. – Udruženje studenata Akademija Cetinje 	Kontinuirano do 2024.	

Cilj V4. Univerzitet Crne Gore implementira principe njegovanja kulture kvaliteta

Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
A_V.4.1 Izrada strategija razvoja organizacionih jedinica.	<ul style="list-style-type: none"> – Usvojeni strateški planovi razvoja FLU u skladu sa strategijom razvoja Univerziteta Crne Gore 2019–2024. 	<ul style="list-style-type: none"> – Univerzitet Crne Gore 	<ul style="list-style-type: none"> – Rektorski kolegijum, – Dekani/direktori, – Organizacione jedinice, – Senat. 	Kraj 2019.	

Cilj V5. Digitalizacija i unapređenje sistema upravljanja informacijama i dokumentima					
Aktivnosti	Pokazatelji/Ciljna vrijednost	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
A_V.5.3. Uvođenje wireless internet mreže EDUROAM.	– Uvesti EDUROAM u novim prostorijama fakulteta.	– Univerzitet Crne Gore.	– Centar informacionog sistema.	Kraj 2020.	– Ograničenost sredstava za održavanje i uvođenje novih aktivnosti u IT sektoru.